

η γωνιά των γυναικείων συλλόγων

Μιά γυνακεία συνδιάσκεψη

Οι άφιξες και οι επιγραφές στους τόχους μούσαν για συμμετοχή στα κέντρα απόφασεων. Καί η Πρώτη —πανηγυρική— Συνδιάσκεψη της Ένωσης Γυναικών Ελλάδας που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα χαρακτηρίστηκε «ιστορική».

Στή Συνδιάσκεψη πήραν μέρος

400 εκλεγμένες σύνοδοι απ' όλη την Ελλάδα, που προσάβησαν να δώσουν τό «στιγμή» της ΕΓΕ.

Έξω από την αθούσα της Συνδιάσκεψης φεμινιστικά βιβλία, παρουσούρες, κείμενα μέ τίς «θέσεις» της οργάνωσης σέ «καυτά» θέματα, κατάλογοι γυναικείων βιβλίων. Στήν πανηγυρική συνεδρίαση απηύθυναν χειρετισμό εκπρόσωποι άλλων γυναικείων οργάνωσεων και κομμάτων. Σημειώνουμε —συνοπτικά— μερικούς από αυτούς γιατί είναι ένδεικτικοί της «φυσιογνωμίας» των οργάνωσεων.

Φάνη Πάλλη-Πετραλιά (Νέα Δημοκρατία):

«Μιλό εκ μέρους του Τμήματος Γυναικείων Θεμάτων της Ν. Δημοκρατίας, εκπροσωπώντας ένα εκατομμύριο Έλληνίδες. 'Ο δρόμος θα είναι μακρός και κοινή η πορεία για νά γίνει η Ισότητα πράξη και ούσια».

Αιμιλία Ύψηλάντη (ΚΚΕ):

«Μιά αποτυπωτικοποιημένη ζώνη στά Βαλκάνια έχει άμεση σχέση μέ τήν κατάσταση των γυναικών. 'Η κατάσταση αυτή είναι άσχημη. Ύπάρχει άνεργία, χρειάζονται βρεφονηπιακοί σταθμοί, έκσυγχρονισμός όλης της νομοθεσίας. Είναι απαραίτητη η κοινή η παράλληλη δράση των γυναικείων οργάνωσεων και η συμμετοχή τους στά κέντρα λήψης αποφάσεων».

Μαρία Ρεπούση (ΚΚΕ έσ.):

«'Η αυτονομία του γυναικείου κινήματος είναι απαραίτητη για τήν ύπαρξή του».

Ηρώ Καββαδία (ΕΔΑ):

«Πρέπει νά ύπερκεντρώσουμε τήν πολιτική άδιαφορία των γυναικών πού είναι «κλεισμένες» στά δικά τους προβλήματα —και δέν είναι λίγες. 'Ο άγώνας θα είναι δύσκολος και σκληρός. Χρειάζεται ένα γενναίο πρόγραμμα μόρφωσης και επίμορφωσης των γυναικών».

Άλεξάνδρα Δεμερούκα ('Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας):

«'Οχι στήν μερική άπασχόληση».

Τήν Συνδιάσκεψη χαιρετίσαν επίσης η Φωτεινή Νικολάκη έκ μέρους του Συνδέσμου για τά Δικαιώματα της Γυναίκας, η Γαλάτεια Σακκά από τό Σύλλογο Έλληνίδας Νοικοκυρές, η Τατιάνα Γκρίστον-Μυλλέρ από τήν Κίνηση «'Η Γυναίκα στήν Άντίσταση» και ό Νομάρχης Άττικής Θ. Κατριβάνος.

Έκπροσωπώντας τό ΠΑΣΟΚ ό ύφυπουργός Παιδείας κ. Π. Μόραλης δήλωσε ότι η Παιδεία πρέπει νά πάψει νά είναι πεδίο στερεότυπων διάκρισης των φύλων.

Στή Συνδιάσκεψη καταβλήθηκε προσπάθεια νά σκιαγραφηθεί τό σημερινό πρόσωπο της ΕΓΕ και οι κατεπείγουσες της. 'Επαίδη ό έργασίες της συνδιάσκεψης —έκτός από τήν πανηγυρική συνεδρίαση— έγιναν «εκκελισμένον των θυρών», θά περιοριστούν κυρίως σέ άναφορά στήν όμίλια της πρόδρου της ΕΓΕ κ. Μαργαρίτας Παπανδρέου και στό κείμενο της τελικής άπόφασης.

Στόχοι

«'Η ίδρυτική μας διακήρυξη, έπεί η κ. Παπανδρέου έδινε έμφαση στήν έπαφή μέ τή βάση, όποτε νά άποφύγουμε τήν περίπτωση νά πέσουμε σέ έλιτισμό».

Γιά τήν άξιολόγηση έπιτυχία πού σημειώσαμε, συνηγορούν και ό άριθμοί. Σήμερα έχουμε έξιγντα παραρτήματα και εκατόν τριάντα δύο πυρήνες και συνολικά 10.000 μέλη.

«'Η ραγδαία αύξηση των μελών μας από τό 1976 δημιούργησε όρισμένα οργανωτικά προβλήματα, καθώς και τήν ανάγκη για ένα ξεκαθάρισμα, για μία άποσαφήνιση της Ιδεολογίας μας».

● *Επιδιώξή* μας είναι η νέα οργανωτική δομή της ΕΓΕ νά στοχεύει στήν άφύπνιση της πρωτοβουλίας της μεγάλης πλειοψηφίας των γυναικών. Επιδιώκουμε νά πλησιάσουμε όλες τίς γυναίκες, νά τίς φέρουμε κοντά μας, νά τίς βοηθήσουμε νά άποκτήσουν έμπιστοσύνη στίς Ικανότητές τους, στήν έξυπνάδα τους, στήν άνεξαρτησία και στή δύναμή τους. Νά τίς βοηθήσουμε άκόμα νά κατανοήσουν τίς αιτίες της καταπίεσής τους και τήν ανάγκη για ριζική κοινωνική άλλαγή.

● *Η συμμετοχή* σέ μία γυναικεία οργάνωση βοηθάει κάθε γυναίκα νά άφήσει έλεύθερα τά συναισθήματα και τίς άπόψεις της, νά άποδοκιμασθεί από τίς άναστολές και τό αίσθημα ύποταγής πού της έχουν καλλιεργήσει.

Βασικό μας σύνθημα:

«Δέν υπάρχει γυναικεία άπελευθέρωση χωρίς κοινωνική άπελευθέρωση και δέν υπάρχει κοινωνική άπελευθέρωση χωρίς γυναικεία άπελευθέρωση».

● *Συγγαί όί όσσοί άντρες* διαφόρων πολιτικών κομμάτων μας έπιτίθενται σάν νά είμαστε άστές γυναίκες. Καί η ειρωνεία είναι ότι στήν πραγματικότητα ενώ όισοί είναι όσσοί, είμαστε τό προλεταριάτο. Οι περισσότερες από τίς γυναίκες μας δουλεύουν σέ χαμηλόμισθες θέσεις ή καθλώνονται στά τελευταία σκαλιά της Ιεραρχίας στίς δημόσιες ύπηρεσίες και σέ άλλες επαγγελματικές θέσεις. Επίσης άποτελούν τό προλεταριάτο στήν οικογενειακή ζωή. Οι έπιθέσεις αυτές —καθώς και άλλες— έκτός του ότι δείχνουν έλλειψη συντροφικότητας στόν κοινό άγώνα, δημιουργούν προβλήματα στίς γυναίκες, πού είναι πολύ εύαίσθητες στήν κριτική.

«Αυτό όρεφεται φυσικά στήν δόνηται προσωπικότητα της γυναίκας, στήν έλλειψη άνεξαρτησίας και στό αίσθημα άνασφάλειας, άποτελέσματα πολιτιστικού έξαναγκασμού».

Κουτσομπολιό-κριτική

● *Όταν ρωτήσαμε σ' ένα χωριό γιατί οι γυναίκες άναγκάζονται νά ένταχθούν σέ γυναικεία οργάνωση, μάς άπάντησαν: 'Άγαν κουτσομπολιού'.* Καί τό κουτσομπολιό είναι μία μορφή του

τικής. Μιά γυναίκα φοβάται να αντιμετωπίσει το κουτοποπιλό από ένα μέρος της εικόνας για τον έαυτό της το διαμορφώνει με βάση τα λόγια και τις πράξεις των άλλων.

• Η ταυτότητα της δεν πηγάζει από μέσα της. Επίσης όταν ρωτήσαμε αν ο άντρας μπορεί να σταματήσει την πολιτική δραστηριότητα λόγω του "κουτοποπιλίου" ή γυναίκα γελώντας απάντησε "Όχι, φυσικά όχι".

• Έβασα αυτό το παράδειγμα, έλεγε η κυρία Παπανδρέου, επειδή νομίζω ότι δείχνει με ζωντανό τρόπο πόσο οι πατριαρχικές σχέσεις αναχαιτίζουν την ανάπτυξη της ανθρωπίνης προσωπικότητας.

Σκλάβια ή κούκλα

• Φυσικά γνωρίζουμε πολύ καλά ότι οι γυναίκες της ανώτερης τάξης δεν υποφέρουν όπως οι γυναίκες της εργατικής τάξης ή οι γυναίκες των χωρών του Τρίτου κόσμου.

• Άλλα με γυναίκα εστε σαν σκλάβια εστε σαν κούκλα ποτέ δεν αντιμετωπίζατε σαν άνθρωποι.

• Είναι σημαντικό για μας να δουλεύουμε με ένα νέο τρόπο, που ελπίζουμε ότι θα επικρατήσει στη νέα σοσιαλιστική κοινωνία, μ' ένα νέο τρόπο που τα χαρακτηριστικά του είναι η συλλογική δουλειά, το ήθος, η εντιμότητα, οι καλύτερες ανθρώπινες σχέσεις. Επίσης τα προσόντα που έχουμε σαν γυναίκες, η ικανότητα μας για φρονιμία και αντοχή, είναι πολύ θετικά. Δεν θέλουμε να τα αλλάξουμε, αλλά να τα επιβάλουμε στη κοινωνία. Η ικανότητα να φροντίζεις και να κατανοείς, όταν δεν συνοδεύεται από φόβο, εκφοβισμό ή επικυριαρχία, είναι πολύ σημαντική.

Άγρυπνοι φύλακες

• Στο δρόμο προς το σοσιαλισμό ο συναγωνισμός για τις πιεστικές που όλοένα σπανίζουν μπορεί να φέρει σε σύγκρουση τα γυναικεία θέματα με άλλες προτεραιότητες. Χωρίς προσεκτικό σχεδιασμό και υψηλό βαθμό συνειδητοποίησης, βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες που έχουν τεθεί κατά την αρχική περίοδο του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού μπορεί εύκολα να καταλήξουν σε μακροπρόθεσμη πολιτική.

• Έδω οι γυναικείες οργανώσεις μπορούν να παίξουν ρόλο άγρυπνου παρατηρητή και φύλακα των προτεραιοτήτων (όπως αυτές έχουν τεθεί στο πενταετές, στον προϋπολογισμό και στις επιλογές που κάνουν τα υπουργεία στο χώρο των αρμοδιοτήτων τους).

• Δεν περιμένουμε αλλαγές από τη μία ώρα στην άλλη, αλλά η κατεύθυνση πρέπει να είναι ξεκάθαρη, κροτάλλινη, για να είμαστε σίγουρες ότι οι ανάγκες μας δεν θα παραγκωνιστούν.

• Αυτό που προσπαθούν να κάνουν οι γυναίκες —κατέληξε η πρόεδρος της ΕΓΕ— είναι επαναστατικό. Προσπαθούμε να αλλάξουμε την παράδοση αιώνων που μας έχει αναγκάσει να μένουμε στο περιθώριο. Τώρα αρχίζουμε και συμμετέχουμε και εμείς στην πολιτική, αποφασισμένες να αγωνιστούμε για να πραγματοποιηθεί μία δίκαιη κοινωνία.

Μαζικοποίηση — στελέχη

Μερικά από τα στοιχεία που οι εκπρόσωποι της ΕΓΕ θεώρησαν σαν θετικά στην πορεία της οργάνωσής τους.

• Την εξάπλωση της ΕΓΕ πανελλαδικά που έγινε με το πλαίσιο της 'Ελληνίδας Αγρότισσας, εργάτριας, εργαζομένης, νοικοκυράς, σπουδαστριας για την ενσωμάτωση, πολιτικοποίηση και συνειδητοποίηση των ιδιαίτερων προβλημάτων της γυναίκας, καθώς και την οργάνωσή της στον κοινό αγώνα για την επίλυση τους.

• Την πρωτοποριακή προσπάθεια της οργάνωσης να δημιουργήσει στελέχη μέσα από σεμινάρια.

• Την έκδοση του περιοδικού το 'Ανοιχτό Παράθυρο», που στοχεύει στην πληροφόρηση των μελών και της κοινής γνώμης σχετικά με το γυναικείο ζήτημα στην Ελλάδα και στο διεθνές χώρο.

Και στοιχεία αυτοκριτικής: έμπόδια στάθηκαν:

— Η ιδεολογική ανομοιογένεια. Η διαφορετική αντίληψη δηλαδή των μελών για το γυναικείο ζήτημα και τον τρόπο επίλυσής του.

— Η σύγχυση του όρου πολιτικοποίηση με την έννοια της κομματικοποίησης.

— Οι έλλειψεις και τα κενά του υπάρχοντος καταστατικού και του εσωτερικού κανονισμού που δημιουργήθηκαν από τη σύσταση ανάπτυξη της οργάνωσης.

— Η μη συμμετοχή και η μη ενεργοποίηση όλων των μελών της οργάνωσης που όφειλται στην απαιρία, στη διατακτικότητα και στην παθητικότητα της γυναίκας, στην αδυναμία της οργάνωσης να απορροφήσει και να δραστηριοποιήσει όλα τα νέα μέλη της και στην δυσκολία καθόληθης που αντιμετωπίζει πολλές φορές η ΕΓΕ.

Τα αποτελέσματα της Συνδιάσκεψης άφορβαν την ιδεολογική ταυτότητα της ΕΓΕ και την οργανωτική της δομή.

Σχετικά με την ιδεολογική της ταυτότητα η Συνδιάσκεψη καθόρισε ότι:

• Η ΕΓΕ είναι φεμινιστική-σοσιαλιστική οργάνωση που έχει σαν στόχο την απελευθέρωση της γυναίκας και την ισότητα.

• Πιστεύει πως η πατριαρχία και ο καπιταλισμός συναποτελούν τις δύο βασικές αιτίες καταπίεσης, εκμετάλλευσης και αλλοτρίωσης της γυναίκας. Κι ακόμα πως η απελευθέρωση της γυναίκας θα προέλθει μετά από τη σύνθεση φεμινισμού-σοσιαλισμού.

• Φεμινισμός που μάχεται για την εξάλειψη των δοσμένων ρόλων, για το δικαίωμα της γυναίκας να ορίζει το σώμα της, για το δικαίωμά της να αναπτύσσει τις δημιουργικές ικανότητές της, χωρίς κανένα περιορισμό που να προέρχεται από το φύλο της.

• Σοσιαλισμός που μάχεται πρωταρχικά για την εξάλειψη της οικονομικής εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, για το δικαίωμα κάθε ανθρώπου στην δημιουργική εργασία και τη συμμετοχή του σ' όλες τις αποφάσεις που τον αφορούν.

Χρειάζεται —τόνισαν οι αντιπρόσωποι της ΕΓΕ— να καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια για την αλλαγή των πολιτιστικών - πατριαρχικών προτύπων που κυριαρχούν σ' όλο το φάσμα της Παιδείας που προσφέρεται στο λαό μας.

Για την επιτυχία αυτής της προσπάθειας, κρίνεται απαραίτητη η συμβολή των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Άλλα πρωταρχικά η ΕΓΕ συμφωνεί με την άποψη ότι δεν πρέπει να προχωρήσει με γρήγορο ρυθμό

— Στη μαζικοποίησή της.

— Στη συνειδητοποίηση των μελών της πάνω στα φεμινιστικά-σοσιαλιστικά ιδεολογία της.

— Με τη δράση της, τις κινητοποιήσεις της, τις οργανωτικές διεκδικήσεις των αιτημάτων της, να περάσει από την κατάσταση λήθη μέτρων που προωθούν και εξασφαλίζουν την ισότητα σε όλα τα επίπεδα. ΝΑ ΣΕΚΕΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

